

FLEŠ IZVEŠTAJ 3.

**SINOFARM
SPUTNJIK V I
SINOVAC**

JANUAR-JUN

2021.

AVGUST

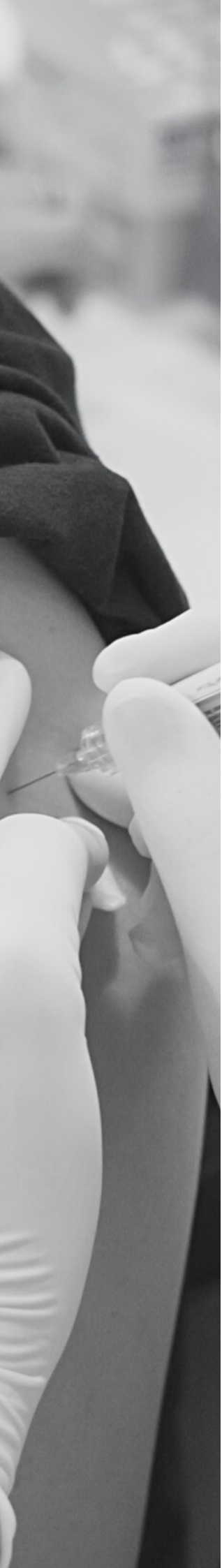
UVOD

Glavni fokus ovog izveštaja biće uporedna analiza tri najzastupljenije nezapadne vakcine, kao i analiza povoljnijeg medijskog narativa koje ove vakcine uživaju u odnosu na njihove konkurente sa Zapada. Dve kineske vakcine, Sinovac Biotech-ova CoronaVac vakcina i poznatiji Sinofarm razvijen od strane Instituta za biološke proizvode u Pekingu, zasnovane su na tradicionalnoj tehnologiji koja koristi "umrtvljeni" virus uz čiju pomoć ljudsko telo razvija imunski odgovor i stvara antitela protiv S-proteina, što omogućava organizmu da na efikasan način reaguje na SARS-CoV-2 virus.¹ Prednost ovakvih vakcina u odnosu na modernije iRNK vakcine jeste što, pored brojnih prednosti pre svega logističke prirode, proces vakcinacije prate veoma blage nuspojave.

Sa druge strane, ruski Nacionalni institut za epidemiologiju i mikrobiologiju Gamaleja je razvio vakcinu baziranu na viralnom vektoru, što znači da koristi modifikovanu verziju virusa kao alat za prenos genetskog materijala u ćeliju. Sputnik V je razvijen uz pomoć adenovirusa, poput "Džonson end Džonson" vakcine i britanske Astrazeneke. Virus koji se koristi kao vektor je izmenjen tako da ne može da izazove bolest, i ubacuje se sa genom koji je jedinstven za SARS-CoV-2 virus. Po ulasku u ćeliju, vektor kreće da proizvodi spiralne proteine koji se nalaze na površini korona virusa. Imuni sistem otpočinje imunološki odgovor i kreiranje antitela odmah po prepoznavanju spiralnih proteina.[1]

[1] IZJZV, <http://www.izjzv.org.rs/uploads/4202f1e1-4a2a-d162-ac59-9a098baf4180/Vaccine%20COVID-19.pdf>

Iako je Sinovak vakcina u prvim nedeljama 2021. godine bila prisutna kako u svetskim, tako i u posmatranim medijima, ubrzo je nestala sa medijske scene, zabeleživši samo nešto više od 100 pominjanja u posmatranom šestomesečnom periodu. Sinofarm i Sputnik V su se borili za primat tokom posmatranog vremenskog perioda, pri čemu je ruska vakcina uspostavila daleko veće prisustvo u medijima u odnosu na kineskog takmaca, iako je Sinofarm vakcina stigla u region ne samo prva i u daleko većim, milionskim dozama, već i postala vakcina kojom je vakcinisan najveći broj građana u sve tri posmatrane države.

METODOLOGIJA

Uz pomoć Pulsar Media Monitoring alata je praćeno po 20 najaktivnijih Facebook stranica iz svake od navedenih država, uz odabrane četiri uticajne "frindž" stranice.[2]

Korišćeno je 28 različitih oznaka da bi se lakše razvrstale objave u odnosu na ton i poruku koju sa sobom nose. Oznake su obuhvatale pozitivan ili negativan ton o svakoj konkretnoj vakcini (primer: ProSputnik i AntiSputnik), pozitivan ili negativan ton o svetskim silama (primer: ProRussia i AntiRussia), pozitivan ili negativan ton o samoj vakcinaciji (ProVax i AntiVax) i relevantnost objave za temu istraživanja (Unimportant za objave koje nisu relevantne za ovo istraživanje).

2 Bolja Bosna, Dnevni avaz, Al Jazeera Balkans, Logično, Klix.ba, Bljesak.info, N1 Bosna i Hercegovina, BUKA, Dnevnik.ba, Tuzlanski.ba, ИСКРА, Radio Sarajevo, USN.ba, Oslobođenje, Radio Slobodna Evropa, RTRS vijesti, CRNA Hronika BiH, STAV, Glas Amerike - Studio Washington, BN Portal, Hayat.ba, Vijesti, Kolumne Net, Vijesti iz Bijelog Polja, RTCG Portal, CDM Portal, Volim Podgoricu, Aktuelno, Borba.me, Pljevaljski Portal, Portal Antena M, Glas Amerike - Otvoreni studio, FOS Media, kodex.me, Pobjeda, Radio-Televizija Nikšić, Glas Crnogoraca, Portal Analitika, Pcnen, M.News World - Объективные Новости, MONDO Crna Gora, Српске новине ЦГ, Sputnik Србија, Blic, Nova.rs, N1 Srbija, NOIZZ.rs, Pravo na izbor, Srbija Danas, Južne vesti, Kurir, NIN, B92, Danas, Telegraf, ALO! DNEVNE NOVINE, Direktno.rs, Serbian Times, PRVA, Politika, Insajder, Radio 021 Novi Sad 92.2 MHz, Večernje Novosti i VAKCINE - zašto im kažemo NE?.

U praćenom periodu od početka januara do kraja juna, čak 2249 objava je spominjalo Sputnjik V vakcinu, dok su kineske vakcine bile prisutne u znatno manjem broju, 960 spominjanja za Sinofarm i samo 131 spominjanje Sinovak vakcine. Tri nezapadne vakcine su zajedno u periodu od prvog januara do kraja june činile relevantan broj objava o temi vakcinacije.

Različiti narativi o obe glavne vakcine bili su vredni analize, s obzirom da su po strukturi i toposima bili veoma slični, iako im se ton razlikovao. Zbog toga smo sproveli kvalitativnu analizu sadržaja objava u kojima se vakcine spominju u pozitivnom, negativnom i neutralnom tonu. Cilj je bio utvrditi dominantne narative kroz koje se ovi tonovi izražavaju i šta se iz toga može zaključiti.

Za glavnu istraživačku metodu odabrana je kritička analiza diskursa (KAD) uz osvrt na istorijsko-diskurzivni pristup (IDP). Korišćenjem KAD kvalitativne istraživačke metode, narativi su kontekstualizovani u datim političkim okolnostima, uzimajući u obzir i određen istorijski kontekst. Kod IDP bitno je utvrditi način na koji jezičke prakse i lingvistika promovišu i reprodukuju određen ideološki pogled na svet kroz različite društvene institucije. Za širi teoretski okvir uzeta je kritička teorija bezbednosti, koja se najčešće vezuje za Kopenhagensku školu studija bezbednosti. Prednosti ove teorije u odnosu na druge su njen subjektivni i nematerijalni karakter: pojam bezbednosti se ne posmatra kao odraz materijalnih činioca, već kao percepcija bezbednosti.

Prema teoriji sekuritizacije, određena pojava postaje bezbednosna pretnja ukoliko se kroz čin govora predstavi kao takva od strane legitimnih institucija i figura i ukoliko ciljana publika zaista poveruje da je to realna pretnja. Ukoliko dovoljan broj ljudi izgradi subjektivni osećaj da je nešto pretnja, ta pojava postaje objektivna pretnja. Čak i kada pretnja realno ne postoji, ljudi će se ponašati kao da ona postoji i samim tim će posledice biti iste. U datom slučaju pokazaćemo kako je pitanje vakcinacije sekuritizovano kroz narative o bezbednosti i pouzdanosti pojedinih vakcina i vakcinacije kao takve.

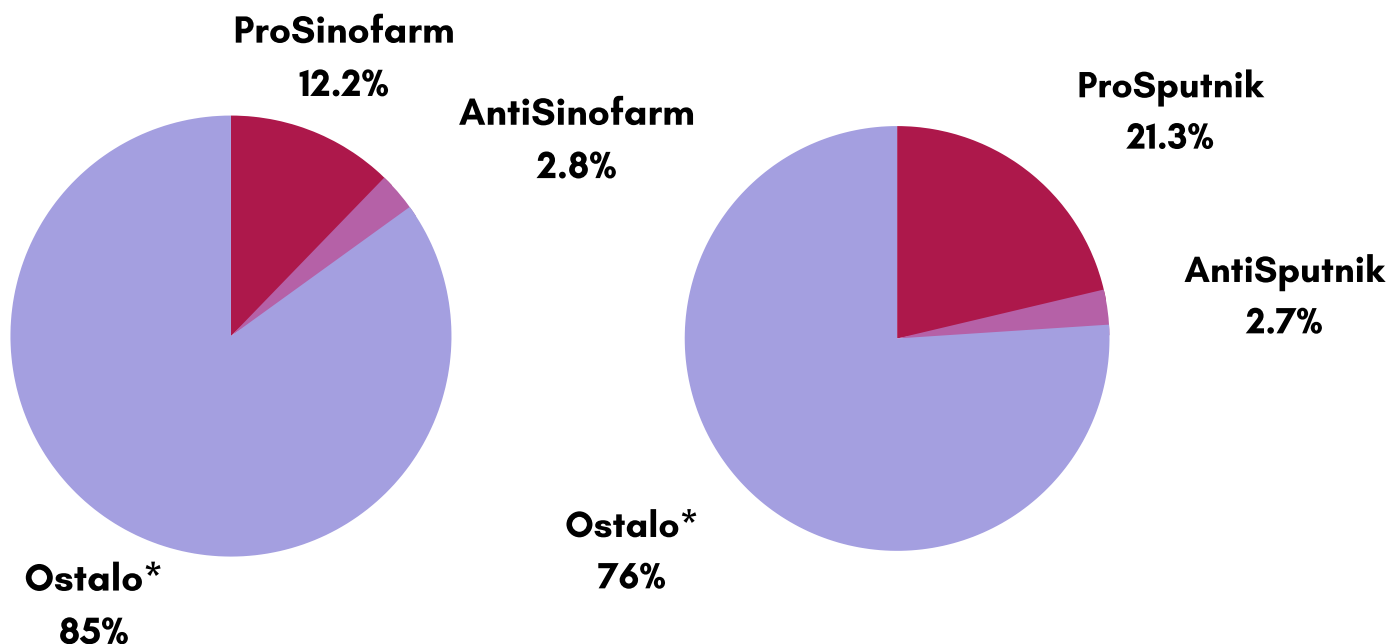
U narativima sa pozitivnim tonom, virus se predstavlja kao bezbednosna pretnja koja se može sprečiti samo vakcinacijom, dok se u narativima sa negativnim tonom sama vakcina predstavlja kao pretnja i opasnost po javno i individualno zdravlje. Na narednim stranama možete pročitati kvantitativne i kvalitativne rezultate analize objava najuticajnijih Facebook stranica u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji u kojima se spominju vakcine proizvođača Sputnik V, Sinofarm i Sinovak u periodu od 1. januara do 30. juna 2021. Verujemo da dobijeni rezultati mogu biti vredan pokazatelj glavnih narativa o tri navedene vakcine u periodu pika vakcinacije u posmatranom regionu.

TON VESTI

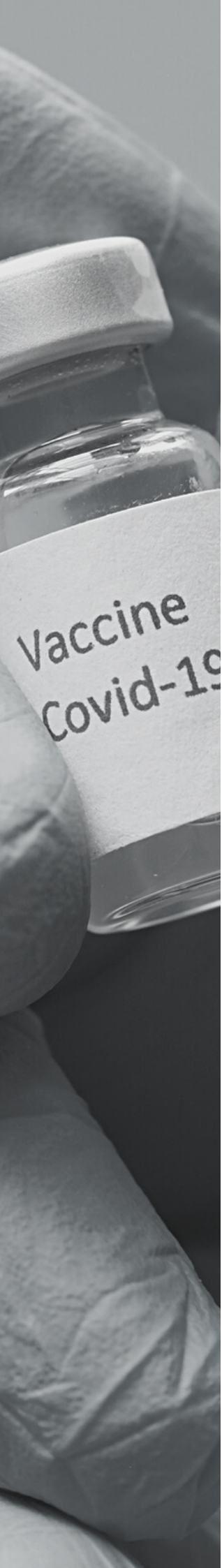

Velika većina objava koje su spominjale tri posmatrane vakcine su deklarativnog karaktera, spominju vakcine u neutralnom kontekstu ili na način irelevantan za ovo istraživanje. Objave vezane za dve glavne vakcine, Sinofarm i Sputnik V, neutralne su ili irelevantne u 84,79%, odnosno 71,41% slučajeva. Nešto bolje kotirana je Sinovak vakcina sa 71% neutralnih i irelevantnih vesti.

Međutim, treba napomenuti da se Sinovak vakcina pojavila samo 131 put u objavama za razliku od Sinofarmovih 960 i Sputnikovih 2249 puta. Sinovak vakcina je imala samostalan narativ samo u prvih 4-6 nedelja 2021. godine, dok je u ostatku posmatranog vremenskog perioda bila podređena porukama i narativima Sinofarm vakcine.

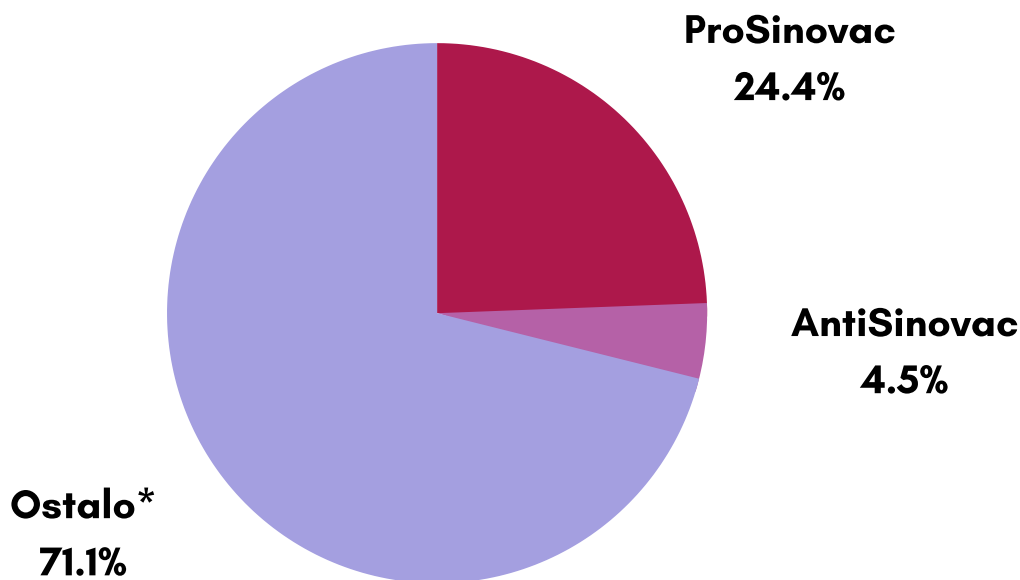

*Vesti koje nisu nužno povezane, neutralne vesti, spominjanje vakcine na manje važan način, generičke informacije, irelevantne objave i drugo

Iz samog sadržaja posmatranih objava, možemo zaključiti da je interesovanje za Sinovak vakcinu bilo relativno visoko u početnom periodu dok je trajala oskudica vakcina, te da je medijska javnost pomno pratila prve rezultate Sinovaka ostvarene u Brazilu i Turskoj. Nakon dolaska u dovoljnom broju Sinofarm vakcina i prvih zapadnih vakcina putem COVAX programa, interesovanje naglo opada za Sinovak i ona nestaje iz medijskog diskursa. Što se tiče relevantnih objava, odnosno onih koji stvaraju pozitivnu ili negativnu sliku o određenoj vakcini, može se primetiti dosta umereniji i blaži pristup, naročito u poređenju sa vakcinama proizvođača sa Zapada. Odnos između pozitivnih i negativnih objava posebno je primetan kod ruske vakcine. Sputnik V je hvaljen u **20,05%** od ukupnog broja objava, dok je samo u **2,53%** bio meta napada i kritike. Negativne vesti uglavnom su se odnosile na probleme procesne prirode, kao što je odobrenje ruske vakcine od strane EMA (European Medicines Agency).

Već se ovde mogu uočiti prve razlike između percepcija ruskih i kineskih vakcina. Kineski Sinofarm se pozitivno pojavljivao u praćenim medijima samo u **12,29%** slučajeva, dok je imao relativno isti procenat negativnih vesti (**2,92%**) kao i Sputnik V. Za razliku od Sputnjika V, Sinofarm je prikazivan u negativnom svetlu zbog niže efikasnosti u poređenju sa ostalim vakcinama, nerazvijanja zadovoljavajućeg broja antitela kod nezanemarljivog broja vakcinisanih i moguće potrebe za dodatnim, takozvanim "buster" dozama. Najviše pozitivnih vesti Sinofarm vakcina je uživala na samom startu posmatranog vremenskog perioda, i u njegovom finišu. U početku pozitivne vesti bile su logična posledica stizanja prvih vakcina u region, dok su u maju i junu pozitivne vesti više bile usmerene na suzbijanje antivakcinaškog talasa i smanjenja sumnji o nedovoljnoj efikasnosti Sinofarm cepiva koje su nastale kod vakcinisanog dela stanovništva.

*Vesti koje nisu nužno povezane, neutralne vesti, spominjanje vakcine na manje važan način, generičke informacije, irelevantne objave i drugo

Gotovo identične vesti, ali u nešto ekstremnijoj varijanti imala je i druga kineska vakcina Sinovac. Kao prva vakcina koja je ušla u masovnu distribuciju, gotovo $\frac{1}{4}$ objava (24,43%) vezanih za ovo cepivo imali su pozitivan ton, ali je i procenat negativnih vesti bio veći (4,58%) u poređenju sa druge dve vakcine. Glavni razlozi za negativniji ton su bili nedovoljno uspešni rezultati ostvareni u Brazilu i državama Bliskog Istoka koje su uvezle ovu vakcinu.

Zanimljivo je da su sve tri vakcine retko (manje od 1%) bili tema "frindž" (marginalnih, nekonvencionalnih) stranica ili uopštenog antivakcinaškog narativa. Obe kineske vakcine su češće bile praćene приметnim "provaks" tonovima koji su neretko korišćeni u svrhu sprečavanja sumnje u iako manju, i dalje dovoljnu efikasnost kineskih vakcina. U ovakvim objavama često su pozitivno prikazane i sve ostale vakcine nezavisno od njihovog porekla.

Isto se ne može reći za Sputnik V vakcinu, koja se samostalno pojavljivala u objavama koje su imale приметan provakcinaški ton. Objave vezane za uspešnost ruske vakcine često su za posledicu imale napade na britansku vakcinu Astrazeneka, budući da su obe vektorskog tipa.

NARATIVI

Što se tiče narativa vezanih za sve 3 vakcine, dominirajući i opšteprisutni narativi su imali “sekuritizujuću” poruku kao glavnu. Nije bilo većih odstupanja što se tiče strukture ovih poruka; i ruska i kineske vakcine su predstavljane kao neophodne za zaštitu ljudske bezbednosti. U pozitivnim vestima glavni narativ je bio predstavljanje vakcine kao načina da ljudi zaštite svoje zdravlje i spasu se od egzistencijalne pretnje, COVID-19 virusa.

Posebno prisutno u samom početku posmatranog vremenskog perioda jeste i predstavljanje ovih vakcina kroz topos “spasioca”, koji se javlja kao izlaz iz pandemijske situacije, predstavljene kao ključna pretnja za kvalitet ljudskog života i čak neretko opstanak.

S obzirom na geopolitičku situaciju u regionu, ovi toposi se često pripisuju, ne samo vakcinama, već i državama iz kojih potiču. **Za razliku od narativa koji prate cepiva poreklom sa Zapada, kod vakcina iz Rusije i Kine postoji jasan trend i narativ personifikacije i poistovećivanja vakcine, ne samo sa državama iz kojih dolaze, već i njihovim liderima, Si Đinpingom i Vladimirom Putinom.**

Iz ovoga zaključujemo da u pojedinim objavama nisu samo vakcine predstavljane kroz topos "spasioca", već i države iz kojih te vakcine stižu kao i njihovi lideri. 4,14% objava vezanih za Sputnik V pratio je jak proruski narativ, često (2,31%) u paru sa jasnim antizapadnjačkim porukama. Slične poruke su pratile i kineska cepiva, ali u znatno manjem obimu (2,19% i 0,63%) i samo u vremenskom periodu koji se poklapa sa dolaskom prve velike isporuke kineskih vakcina.

Početkom godine, dočekujući milion kineskih vakcina Sinofarm na beogradskom aerodromu, predsjednik Srbije Aleksandar Vučić poljubio je kinesku zastavu i potvrdio svoje ranije izrečene stavove da je "evropska solidarnost samo mrtvo slovo na papiru".

Bio u pitanju populizam ili ne, taj trenutak, koji je prošao poprilično nezapaženo i u sjeni same nabavke vakcina, u trenucima kada su se i mnogo moćnije države od Srbije grčevito borile da osiguraju potrebne količine, barem za prioritetne grupe stanovništva, obilježio je početak svojevrsne Vučićeve "antibriselske politike" i sve veće približavanje Beograda službenom Peking u, naravno, Moskvi.

Uz ovaj topos, prisutan je bio i topos „urgentnosti“, odnosno poziv da se ova pretnja što pre ukloni kroz proces vakcinacije. Ovaj topos je bio naročito prisutan kod kineskih vakcina, i njime se pravdao uvoz velikih količina vakcine koja nije bila još uvek odobrena od strane Evropske unije i relevantnih organa. Kineske vakcine, razvijene uz pomoć tradicionalne tehnologije, još su predstavljane kao najpouzdanije i najjednostavnije za skladištenje i transport.

SRBIJADANAS.COM

STIŽE SI ĐINPING: Vučić obavio dug telefonski razgovor sa kineskim predsednikom i saopštio sjajne vesti (FOTO)

Najveći broj i pozitivnih i negativnih vesti za praćene vakcine je predstavljen kroz topos “autoriteta”. Sa jedne strane, gotovo sve vesti sa negativnim tonovima su napadale Sputnik V i Sinofarm vakcine po osnovi toga da nemaju odobrenje međunarodno priznatih zdravstvenih autoriteta poput WHO i EMA. Sputnik V se, kao što mu i ime nagoveštava, pozivao na “autoritet” bivšeg Sovjetskog Saveza, kao nekadašnje naučne i tehnološke supersile.

Ugled ruske vakcine podiglo je i interesovanje članica EU poput Mađarske, Slovačke i Nemačke, kao i sve prisutniji narativ o "ukočenoj, ogrziloj u birokratiji i nesolidarnoj" Evropskoj uniji koja nije u stanju da obezbedi dovoljan broj vakcina za svoje građane.

Bezbednost i efikasnost Sputnjika V dodatno su potvrdile vakcinacije poznatih političara (Vladimir Putin, Ivica Dačić, Milorad Dodik, Aleksandar Vulin i drugi) kao i brojni lekari i medicinsko osoblje. I obične izjave zapadnih političara poput Angele Merkel, Emanuela Makrona i Markusa Zedera su predstavljane kao suptilno priznavanje superiornosti ruske vakcine. U vremenskom periodu kada su pojedine zapadne vakcine tresli skandali vezani za krvne ugruške, Sputnjik V je predstavljan kao najpouzdanija i najbezbednija vakcina. Kao potvrdu njene efikasnosti najčešće su korišćeni numerički procentualni izrazi (poput učinkovitosti zaštite ili zaštite od težih kliničkih stanja).

Pozitivnoj slici Sputnjik V cepiva doprinela je i odluka ruskog fonda za direktne investicije da u saradnji sa srpskim Torlakom otpočne proizvodnju ruske vakcine u Srbiji. Na ovaj način je **Sputnjik privezao još jedan "autoritet" uz sebe, nekada prestižni Torlak.** Iako je punjenje ruskih vakcina u Srbiji otpočelo sredinom aprila, ova vest je u različitim oblicima neprestano kružila kroz većinu posmatranih medija mesecima unazad, omogućivši Sputnjiku V vakcini da ostane u žiži interesovanja javnosti.

Путин примио вакцину „Спутњик Ве“

(Фото Бета/АП)

Večernje novosti January 6

Predsednik Skupštine i ministar unutrašnjih poslova primili vakcinu Sputnik V

A photograph showing several men in suits standing outside a building. One man in the foreground is holding a vial, and another man next to him is also holding a vial. They appear to be in a formal setting, possibly receiving the vaccine.

NOVOSTI.RS
PRIMILI SPUTNJIK V: Dačić i Vulin se vakcinisali na Torlaku (FOTO)

ALO! DNEVNE NOVINE January 21

A graphic with a blue background and a white banner that reads "NAJNOVIJA VEST" in red and white text. The background features a stylized globe and some abstract lines.

ALO.RS
POČELI PREGOVORI IZMEĐU SRBIJE I RUSIJE "Sputnik V" će se proizvoditi u Srbiji?

Vijesti January 21

#CoronaVirus #COVID19

A photograph of a small glass vial with a white label that reads "Sputnik - V" and "Covid - 19 Vaccine". The vial is set against a blue background with a white surgical mask and a pair of white gloves.

VIJESTI.ME
Mađarska prva u EU odobrila vakcinu Sputnik V
Prema evropskim propisima, nacionalne vlasti mogu da hitno odob...

220 76 Comments 1 Share

100% Logično February 3

Kancelarka Angela Merkel izjavila je da je otvorena da Njemačka koristi rusku vakcinu Sputnik V protiv Covida-19 nakon što je studija u časopisu The Lancet izvijestila da je njena efikasnost 91,6 odsto protiv virusa i 100 odsto protiv teških slučajeva.

A photograph of Angela Merkel, the German Chancellor, speaking at a podium. She is wearing a blue jacket. To her right is a vial of the Sputnik V vaccine.

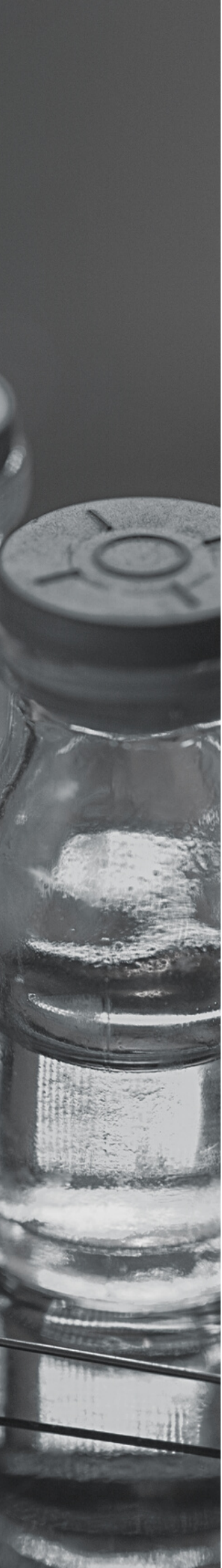
LOGICNO.COM
Kancelarka Merkel želi rusku Sputnik V vakcinu nakon „dobri podaci“ pokazuju preko 91 % efikasnosti u...

N1 Srbija January 8

U Kriznom štabu u Čačku misle da će veći odziv biti za vakcinu Sputnik V, zbog kako su rekli „emotivnih veza sa Rusijom“. (VIDEO)

A photograph of a person wearing a full protective suit, including a mask and gloves, standing in a room. There are two red apples on a table in the foreground.

RS.N1INFO.COM
Mali odziv za vakcinaciju Fajzerovom vakcinom u Čačku, kažu - čeka se ruska

Negativne vesti su bile pretežno fokusirane na poteškoće Gamaleja instituta da njihova vakcina bude priznata od strane EMA, dok se kasnije ukazivalo na izuzetno nizak procenat vakcinisanih u samoj Rusiji, kao i nepoverenje koje su ruski građani imali prema domaćoj vakcini. Ovakve objave su prvenstveno stizale sa Facebook stranica Voice of America (VOA) i Radio Slobodna Evropa (RSE).

Slični narativi su pratili i kineske vakcine, ali je vidno nedostajao geopolitički narativ suparništva i sukoba sa Zapadom koji je bio daleko prisutniji kod objava vezanih za ruski Sputnik V. Iako su obe kineske vakcine prihvaćene od strane EMA i WHO i međunarodno priznatih akademskih časopisa i popularnih magazina poput New York Times i Financial Times, izostala je podrška medija u ovom regionu.

U prosrpskim medijima, gde je proruski narativ bio najviše prisutan, kineske vakcine nisu uživale isti nivo podrške kao rusko cepivo od strane određenih krucijalnih medija (Večernje novosti, Alo, Politika, Kurir). Nedostatak poznatih političara koji bi se vakcinisali istom je takođe uticao na pozitivno praćenje Sinofarm vakcine (iako se predsednik Srbije Aleksandar Vučić vakcinisao Sinofarm vakcinom, njegova vakcinacija je bila odlagana više puta i sa razlogom probudila sumnju u efikasnost kineske vakcine).

Radio Slobodna Evropa

Vučić: Primiću vakcinu naredne nedelje

Politika
March 26 · 🌐

Sve vakcine novije generacije – Sputnjik V, AstraZeneka i Faјзер дају одговор брже у односу на Синофарм, али то не значи да кинеска вакцина није добра и безбедна, каже Марија Гњатовић из Института за примену нуклеарне енергије (ИНЕП)

POLITIKA.RS
Синофарм спорије ствара антитела, али је безбедна вакцина

Insajder
March 28 · 🌐

INSAJDER.NET
Sinofarm: Moguće da će biti potrebna i treća doza vakcine
Kineska farmaceutска kompanija Sinofarm saopštila je da će после ...

Nova.rs
May 31 · 🌐

Petina građana Srbije koji su primili obe doze kineske vakcine Sinofarm nije razvila antitela na koronavirus

NOVA.RS
Tri grupe kod kojih kineska vakcina nije tako efikasna
Petina građana Srbije koji su primili obe doze kineske vakcine Sinof...

👍👎 47   19 Comments 6 Shares

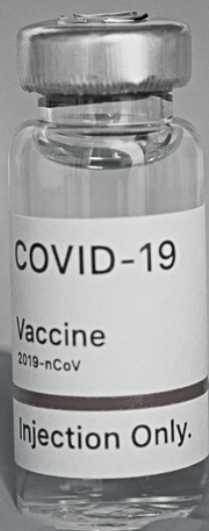
DR ŠEKLER RAZJASNIO VAŽNE NEDOUMICE: Evo zašto je tražio da se daje 3. doza kineske vakcine, jedan muškarac 9 puta merio antitela

ZAKLJUČCI

Kada se analiziraju narativi i ton objava od početka januara do kraja juna među odabranim najuticajnijim Facebook stranicama, mogu se primetiti određeni obrasci i pravilnosti. O svim posmatranim vakcinama se najčešće govorilo u neutralnom tonu. Dok se o kineskim vakcinama pozitivno govorilo najviše u prva 3 meseca ove godine, ruski Sputnik V je bio prisutan kroz ceo posmatrani vremenski period. Za razliku od zapadnih vakcina, o posmatranim vakcinama se najviše diskutovalo u političkom kontekstu. Iako nijedna vakcina nije bila izričito prisutna u antivakcinaškom diskursu, Sputnik V i Rusija su korišćeni radi širenja narativa o neorganizovanosti i kolapsu Zapada.

Što se narativa tiče, i pozitivni i negativni narativi su imali prisutnost, te su i jedni i drugi bili bazirani na "sekuritizujućoj" poruci. Pozitivni su najčešće bili vezani za korišćenje vakcine kao glavnog načina da se sačuva ljudska bezbednost i izađe iz COVID-19 krize, koja je predstavljena kao glavna egzistencijalna pretnja. Negativni narativi, kojih je bilo višestruko manje nego pozitivnih, bili su mahom zasnovani na sumnji u određene međunarodne autoritete i transparentnost Rusije i Kine.

Pozitivne i neutralne objave predstavljale su apsolutnu većinu, dok su negativni narativi počeli da jenjavaju u drugom tromesečju godine, i od tad su često bili praćeni jakim "provaks" narativima kako se ne bi izazvala sumnja ili razočaranost u proces vakcinacije.

Kao finalni zaključak, možemo reći da su i rusku i kineske vakcine pratili isti narativi i tonovi objava, ali zbog postojećih preferencija i višedecenijskog prisustva ruske meke moći i uticaja, ali i efikasnije zaštite protiv korona virusa, Sputnik V je imao učestalije i pozitivnije prenošenje.

AUTORI

Dragoslav Rašeta
Dimitrije Milić
Miljan Mladenović
Mijat Kostić

Novi treći put
2021.